

Photo: A.Vizi, Natural History Museum, 2016

Preporuke za Prostorni plan posebne namjene za nacionalni park Skadarsko jezero

Zajedničke preporuke koje podnose organizacije i udruženje koje rade za dobrobit Skadarskog jezera

Kontakt :

Bjanka PRAKLJACIC, Project Manager Noé Podgorica
Tel. : +382 450 884 bprakljacic@noe.org

XX organizacija i udruženja:

Novembar 2016

NACIONALNI PARKOVI
CRNE GORE

EURONATUR

Skadarsko jezero i njegova važnost

Skadarsko jezero je najveće jezero na Balkanskom poluostrvu. Njegova istorija je blisko vezana sa ranim ljudskim naseobinama i ono obezbjeđuje egzistenciju lokalnim zajednicama već dugi niz generacija.

U Crnoj Gori, Skadarsko jezero je proglašeno za nacionalni park 1983-će godine, čime je postalo prvi nacionalni park u ovoj državi. 1989-te je proglašeno za Područje od posebnog značaja za ptice (IBA), a 1995-te je proglašeno za Ramsarsko područje (Močvara od međunarodnog značaja). Skadarsko jezero je važno odmorište na Jadranskom migratornom koridoru gdje pruža servis migratornim pticama od kojih su neke kritično ugrožene. U okviru Skadarskog jezera nalaze se tri specijalna rezervata prirode: Manastirska tapija, Pančeva oka i Crzni žar, a svaki rezervat je od presudnog značaja za opstanak brojnih ptičjih vrsta.

Naša misija na Skadarskom jezeru je očuvanje kudravog pelikana kroz zaštitu vrste i staništa, edukaciju, unaprijeđenje monitoringa, istraživanja i upravljanja i kroz razvoj ekoturizma kao održivog izvora prihoda za lokalnu zajednicu Malesije. Naš glavni fokus su Pančeva oka kao gnjezdilište pelikana i Malesija kao skup lokanih zajednica koje su u direktnom kontaktu sa Pančevim okima.

Skadarsko jezero se susreće sa mnogim problemima od kojih su zagađenje; ilegalni ribolov sa indirektnim uništenjem vrsta i staništa; urbanizacija sa ilegalnom gradnjom i eksploatacija mineralnih i prirodnih sirovina glavne prijetnje ekosistemu.

Ovi problemi, kada se pridodaju efektima klimatskih promjena i prirodnim procesima u samom jezeru, čine da je hitno potrebno započeti pažljivo planiranje i razvoj baziran na studijama zaštite životne sredine. Ove potrebe treba da se zadovolje u bliskoj saradnji sa svim lokalnim i nacionalnim interesentima kako bi se obezbijedila dugoročna zaštita Nacionalnog parka Skadarsko jezero.

Prostorni plan posebne namjene za Nacionalni park Skadarsko jezero, koji je u pripremi pod Ministarstvom održivog razvoja i turizma u 2016-toj godini, je skoriji dokument koji prikazuje pravac budućeg razvoja Skadarskog jezera u Crnoj Gori. Ovaj dokument je otvorio mnoga pitanja kod lokalnih vladinih i nevladinih organizacija i institucija, od kojih su sve duboko zabrinute za budućnost Nacionalnog parka Skadarsko jezero.

Glavni problemi prisutni u Prostornom planu posebne namjene za Nacionalni park Skadarsko jezero je nedovoljno uključivanje lokalnih zajednica u donošenje odluka, posebno u razvoju turizma; postavljene granice Nacionalnog parka Skadarsko jezero koje isključuju deltu Morače a uključuju oblasti problematične za lokalne zajednice; nedostatci u istraživanju vrsta u smislu nedostatka vrsta i izbora metodologije istraživanja; razvoj turizma bez baze koje preporučuje granice tog razvoja, plan za njegovo buduće sprovođenje i poštovanje potpisanih direktiva i konvencija.

1. **Direktno uključenje Malesije u proces konsultacija za ovaj Prostorni plan posebne namjene.** Uputnici dostupni putem interneta i informacije podijeljene "od vrata do vrata" nisu efikasni. Lokalne zajednice nisu adekvatno informisane. Uključiti posebne sastanke sa lokalnim zajednicama;
2. **Zadržati deltu Morače u granicama Nacionalnog parka Skadarsko jezero.** Rijeka Morača obezbjeđuje 80% vode Skadarskom jezeru. Isključenje delte Morače otvara mogućnost izgradnje i dodatne devastacije u tom području a to će ugroziti ekosistem Skadarskog jezera.
3. **Ponovo odraditi istraživanje vrsta i staništa u dijelu Knjiga 2 - Analitičko dokumentaciona osnova i stanje na terenu kako bi se ispravile greške i donijeli zaključci neophodni za izradu ovog Prostornog plana posebne namjene.** Mnogi problemi su primijećeni u istraživanju koje je sprovedeno na fauni ptica, gmizavaca i vodozemaca. Uključiti vodeće lokalne eksperte i iz vladinog i nevladinog sektora;
4. **Ponovo odraditi zonaciju baziranu na novom istraživanju i zaključcima u dijelu Knjiga 2 - Analitičko dokumentaciona osnova i stanje na terenu te uključiti lokalne zajednice u finalizaciji mape zonacije;**
5. **Isključiti poljoprivredno zemljište koje koriste lokalne zajednice Malesije iz granica Nacionalnog parka Skadarsko jezero - ovaj proces izvršiti zajedno sa stanovnicima Malesije;**
6. **Pripremiti Studiju koja će dati maksimalni broj posjetilaca Nacionalnom parku Skadarsko jezero u skladu sa planom ravoja turizma.** Procjene maksimalnog broja posjetilaca koje su bazirane na istorijskim podacima o broju stanovnika u ovom području nisu prihvatljive;
7. **Uključiti plan za smještajne kapacitete za turiste u Malesiji kao i infrastrukturu potrebnu za pružanje servisa turistima uz poštovanje načela održivog eko turizma.** Malesija je predominantno poljoprivredni i ribarski kraj. Razvoj turističke ponude mora uključiti razvoj ove oblasti kako bi bila u mogućnosti da dočeka, smjesti i obezbijedi sadržaj turistima - ovo je moguće npr. kroz adaptaciju privatnih kuća, izgradnju pijace, lokalnog paba i slično;
8. **Veliki projekti izgradnje i razvoja moraju se bazirati na postojećim kapacitetima Nacionalnog parka Skadarsko jezero i poštovati potpisane direktive i konvencije.** Planovi izgradnje koje predlaže Prostorni plan posebne namjene (Plan se prvenstveno fokusira na drugi i treći scenario razvoja) se mora razmotriti kroz potpisane direktive i konvencije kao što su Ramsarska konvencija i mora se bazirati na podacima o prihodima postojeće turističke infrastrukture.

Lista organizacija i udruženja koja podržavaju ovaj dokument

Public Enterprise for National Parks Montenegro

Azra Vukovic, director
azravukovic@nparkovi.me

Natural History Museum

Ondrej Vizi, director
vizi@t-com.me

Center for Protection and Research of Birds of Montenegro (CZIP)

Darko Saveljic, director
darkosaveljic@gmail.com

Euro Natur

Stafan Ferger, project manager
stefan.ferger@euronatur.org

Tour du Valat

Jocelyn Champagnon
champagnon@tourduvalat.org

Institute for Nature Conservation of Albania (INCA)

...

Municipalities of Malesija

...

Créée en 2001, Noé est une association d'intérêt général à but non lucratif qui a pour mission de sauvegarder et de restaurer la biodiversité en France et à l'international, pour le bien-être de tous les êtres vivants, et en particulier de l'humanité.

Depuis 2013, Noé appuie la gestion de la RNNNT, mène des actions de conservation de la megafaune sahélo-saharienne, et appuie le développement communautaire au sein de la Réserve en partenariat avec le Ministère de l'Environnement, de la Salubrité Urbaine et du Développement Durable, l'Agence Française de Développement, l'Union Européenne, ainsi que le Sahara Conservation Fund et Savannah Petroleum en 2015.

Bjanka PRAKLJACIC, Project Manager Noé Podgorica
Tel. : +382 450 884 bprakljacic@noe.org